

[Jørgen Jensen]

Men navnlig er det vor opfattelse, at legaliseringen af fagforeningernes anvisning er knyttet sammen med et afhængighedsforhold til den statslige formidling. Den påstår man skal være neutral, men det er den ikke. Den er på arbejdsgivernes side. Det er også derfor, man har afvist det helt naturlige krav, at man ophørte med den overflødige kontrol, som finder sted i dag på formidlingskontorerne. Dette afhængighedsforhold af den statslige formidling vil forhindre, at fagforeningerne kan udnytte anvisningsretten til at forhindre den sortering, som alle ved sker i dag, men som man ikke tager hensyn til i dette lovforslag. Det er vor opfattelse, at bestemmelsen om såkaldt samtaleret tværtimod vil øge arbejdsgivernes mulighed for at sortere arbejdskraften. Hvis der er nogle, der er i klemme i dag, så er det de langvarigt ledige. Der er intet i det forslag her, som beskytter de langvarigt ledige mod fortsat at blive sorteret fra.

Derfor må vi sige, at selv om der er positive træk i forslaget, så er det samlede billede alligevel, at det binder formidlingen sammen med arbejdsgivernes interesser på en sådan måde, at resultatet bliver negativt, og derfor stemmer vi imod dette lovforslag.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg skal ikke gøre anden bemærkning end den, at det kan overraske, at det kommunistiske parti, på trods af at man erkender, at der her på en lang række områder er tale om fremskridt, så som følge af en teoretisk begrundet frygt virkelig mener at have råd til at stemme imod det lovforslag, der her foreligger. Jeg kan kun anbefale, at man tager de fremskridt, der ligger i lovforslaget.

Jeg kan på hr. Jørgen Jensens konkrete spørgsmål forsikre, at det lovforslag, der her ligger, ikke er det eneste, regeringen agter at gennemføre til gavn og til støtte for de langtidsarbejdsløse på arbejdsmarkedet. Dette er kun en del af hele billedet, og netop det, som hr. Jørgen Jensen frygter, håber vi at kunne klare gennem reelle beskæftigelses- og uddannelsesmuligheder til de langtidsarbejdsløse.

Jeg står derfor meget uforstående over for, at et forslag, der på en række områder betyder fremskridt, og som giver fagorganisationerne mulighed for aktivt at deltage i for-

midlingsarbejdet og støtten til at få deres arbejdsløse kolleger i arbejde, nu kun kan vedtages i folketinget mod kommunisternes stemmer.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg skal ikke forlænge diskussionen meget, blot sige, at hvis det bare var en teoretisk mulighed – men der er adskillige titusinder, som er blevet sorteret fra under arbejdsløsheden, som den er i dag, og størsteparten af de langvarigt ledige er blevet sorteret fra af arbejdsgiverne. Det er derfor, vi siger, at dette forslag vil betyde en yderligere stramning og mulighed for sortering, og derfor stemmer vi imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget
vedtoges med 112 stemmer mod 30.

Anden næstformand (Erlendsson):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø. (Bedriftssundhedstjeneste).

(Lovforslag nr. L 181. Fremsat 26/1 78. Første behandling 10/2 78. Betænkning 17/3 78. Anden behandling 29/3 78).

Der var stillet 1 ændringsforslag af Honoré (KrF) (se nedenfor).

Ændringsforslag.

Af Honoré (KrF):

Til § 2.

Datoen »den 1. maj 1978« ændres til: »den 1. maj 1979«.

Bemærkninger.

Regeringens lovforslag om bedriftssundhedstjeneste rummer en række store, uafkla-

[Honoré]

rede spørgsmål, som gør det betænkeligt at sætte loven i kraft på nuværende tidspunkt.

Amtsrådsforeningen i Danmark har således i en skrivelse af 15. maj 1978 givet udtryk for den opfattelse, at lovforslaget ikke indebærer den bedst mulige udnyttelse af de samlede sundhedsmæssige ressourcer.

De rekrutteringsmæssige spørgsmål er ikke tilstrækkelig belyst så lidt som det øgede pres på det øvrige sundhedsvæsen i form af laboratorieprøver, røntgenundersøgelser, indlæggelser m. v.

Lovforslaget indebærer også et brud på principperne for sygesikringsområdet, bl. a. familielægemonsteret.

Kristeligt folkeparti finder, at bl. a. Amtsrådsforeningens skarpe kritik bør føre til en omarbejdning af lovforslaget, hvorfor dets ikrafttræden bør udskydes et år.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget af *Honoré* (KrF) (se foran)

forkastedes, idet 32 stemte for, 89 imod; 18 stemte hverken for eller imod.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Jørgen Jensen (DKP):

Kommunisterne undlader at stemme om dette lovforslag, og jeg vil godt begrunde det.

Når vi ikke stemmer imod forslaget, så er det ikke, fordi vi overser de farer, der vil være ved at gennemføre en bedriftssundhedstjeneste og administrere den på den måde, som arbejdsministeren har givet udtryk for, og som Arbejdsgiverforeningen og LO har fundet sammen om.

At gøre spørgsmålet om sikkerhed og værn mod nedslidning og værn mod erhvervsygdomme til et spørgsmål om lægeundersøgelser er dødsensfarligt. At give arbejdsgiverne etableringstilskud er en hån mod de arbejdere, man har frataget et dyrtidstillæg og gennemført en tvangsopsparing over for,

fordi man ville gøre virksomhederne mere rentable. At tro på løsning af problemerne i samarbejde med arbejdsgiverne mener vi også er naivt, men vi vil ikke give hverken Arbejdsgiverforeningen, regeringen eller LO nogen mulighed for undskyldninger, og derfor undlader vi at stemme om forslaget. Vi er også i den situation, at vi ikke har nogen lovgivning på dette område, at vi ikke har nogen bedriftssundhedstjeneste.

Det er vor opfattelse, at situationen i dag må være den, at arbejdspladserne nu må tage sig sammen for at værne sig imod de farer, der ligger i det forslag, bl. a. faren for, at man kan sortere arbejdskraften i kraft af lægeundersøgelserne. For at sikre en helt anden administration af loven er det i allerhøjeste grad nu et spørgsmål om aktiviteten på arbejdspladserne og i fagforeningerne. Vi vil derfor undlade at stemme, for at sige: der er muligheder, hvis I vil.

Det samme sagde vi, da vi stemte om arbejdsmiljøloven. Desværre fik vi sørgeligt ret. Arbejdsmiljøloven forhindrede ikke en række af de ulykker, som var forekommet før. Det var nødvendigt for havnearbejderne i København at gå i det, man kaldte for en ulovlig konflikt, da der havde været en dødsulykke. Der kom ikke et indgreb fra ministeriet eller fra arbejdstilsynet. Og sådan kunne vi nævne en lang række tilfælde, hvor arbejdsmiljøloven ikke i sig selv ændrede forholdene, men tværtimod ligesom dækkede over dem.

Derfor er det vor opfattelse, at vi bør undlade at stemme, for også at signalere til arbejdspladserne, at dette er en rammelov, og at det er ministeren – og i dag er det en socialdemokratisk minister – der har en række bemyndigelser. Hvis der derfor ikke nu gribes ind over for sundhedsfarlige stoffer og over for materialer, der er skadelige, så skyldes det ikke uvidenhed, så skyldes det ikke en manglende lov, men så skyldes det sløseri i arbejdsministeriet. Jeg må også sige, at hvis der igangsættes eller opretholdes produktioner eller produktionsforhold, der er skadelige, så er det, fordi man ikke bruger sin ret som minister.

Vi er altså af den opfattelse, at det nu må være en kamp ude på arbejdspladserne, og derfor siger vi: mulighederne er der, vi har en lov nu, udnyt den, ikke som ministeren

[Jørgen Jensen]

har skitseret, men som vi ude på arbejdspladserne ved at det skal gøres!

Kurt Hansen (VS):

Fra venstresocialisterne beklager vi naturligvis, at det heller ikke i forbindelse med bedriftssundhedstjenesten lykkedes at få den samlede venstrefløj til at vise arbejdspladserne, at vi ikke betragter denne lovgivning som havende noget reelt indhold, snarere tværtimod, for der er gennem lovgivningen åbnet mulighed for en frasortering af den arbejdskraft, som arbejdsgiverne ikke ønsker at ansætte. Det er det, vi mener er det altoverskyggende problem i denne lovgivning.

Vi tror heller ikke på, at man ved at få gennemført lovforslaget her kan stimulere aktiviteten gennem lovgivningen. Vi tror nærmere på, at lovgivningen vil være med til at blokere for den selvstændige aktivitet, ikke på den måde, at arbejderne vil indordne sig under den i alle tilfælde, men ved, at den er med til at tilsøre nogle reelle mekanismer, nogle reelle funktioner. Den er med til at give folk en falsk tryghedsfølelse, fordi man har disse ansættelsesundersøgelser og løbende helbreds kontrolundersøgelser, som vi ikke tror på i sig selv vil gavne noget som helst.

Derfor vil vi drage samme konsekvens, som vi gjorde i forbindelse med arbejdsmiljøloven. Vi vil sige, at vi må stemme imod forslaget ud fra de begrundelser, som vi har givet ved såvel førstebehandlingen som andenbehandlingen.

Desuden har vi jo selv vores beslutningsforslag, som udtrykker, hvordan vi mener at rammerne for bekæmpelse af det dårlige arbejdsmiljø bør være. Vi har sagt, at det forslag bestemte ikke er, som det skal være, i alle detaljer, men det giver et udgangspunkt, og det stimulerer den faglige aktivitet. Dette forslag vil, i en kort periode i hvert fald, være med til at blokere den faglige aktivitet for at skaffe sig et bedre arbejdsmiljø på arbejdspladserne.

Arbejdsministeren (Auken):

Med hensyn til hr. Jørgen Jensens kritik af arbejdsmiljøloven, hvor man bl. a. har fremhævet, at en række af de forudsigelser, man i sin tid kom med, er gået i opfyldelse, vil jeg da gerne sige, at det vist må bero på en erin-

dringsforskydning. Så vidt jeg husker, gjorde det kommunistiske parti det bl. a. til en forudsætning for at stemme for loven, at man fik sikkerhed for tilstrækkelige ressourcer til arbejdstilsynet, og man betvivlede vores tilsagn om, at der ville blive ansat det fornødne personale dernede. Siden loven er vedtaget, er der sket og forudset en fordobling af personalet i arbejdstilsynet. Den frygt, man i sin tid udtrykte, har altså vist sig fuldstændig ubegrundet.

Vi har levet op til de løfter og de tilsagn, vi i sin tid gav, men vi har aldrig givet det tilsagn, at den nye arbejdsmiljølov løste alle arbejdsmiljøproblemer i dette samfund. Vi har kun sagt, at i den nye arbejdsmiljølov var der en ramme, en mulighed for en aktiv fagbevægelse, for et samarbejde på arbejdsmarkedet om at løse en række sundhedsproblemer.

Tilsvarende siger vi om den nye bedriftssundhedstjeneste, at der selvfølgelig vil være hjørner i den, som måske ikke i alles øjne vil være helt tilfredsstillende. Vi påstår ikke, at alle sundhedsproblemer bliver løst, men vi påstår, at miljøarbejdet på den enkelte virksomhed, i den enkelte branche er langt bedre stillet, når man har en bedriftssundhedstjeneste som en ressource for den interne sikkerhedsorganisation i modsætning til den situation, som fremskridtspartiet, venstresocialisterne og andre ønsker at fremkalde her i dag, at der ikke kommer sådanne ressourcer til det interne sikkerhedsarbejde.

Jeg var glad for at høre, at hr. Jørgen Jensen mente, at kommunisterne ville udsende et klart signal til arbejdspladserne om nu at gå i gang. Jeg forstår, at det signal går ud på, at kommunisterne siger: stemmer ikke – vel det klareste tænkelige signal til arbejdspladserne. Når der bliver spurgt, om vi skal have en bedriftssundhedstjeneste, ja eller nej, så siger det kommunistiske parti som sin klare appel til arbejdspladserne: stemmer ikke. Jeg synes i sandhed, at det er en appel, som givet vil vække genlyd, og som der er store perspektiver i.

Må jeg slutte med at sige til hr. Kurt Hansen – som altid bliver bekymret, når en socialdemokratisk regering stiller progressive forslag, for det bringer uorden i hr. Kurt Hansens verdensbillede – at jeg har svært ved at se, hvordan det kan blokere den faglige aktivitet, at man nu i den interne sikkerhedsor-

[Arbejdsministeren]

ganisation får mulighed for i sit interne sikkerhedsarbejde at trække på en bedriftssundhedstjeneste af veluddannede folk, af folk, hvis opgave det er at bistå den interne sikkerhedsorganisation, herunder altså også vore sikkerhedsrepræsentanter ude på virksomhederne.

Lawaetz (FP):

Jeg går ikke på talerstolen, fordi arbejdsministeren bærede os med at nævne os i indlægget. Jeg kommer herop, fordi venstrefløjten bliver ved med at mistænkeliggøre enhver form for hensigter, og det synes jeg ikke skal stå helt uimodsagt.

Det er, ligesom om man overhovedet ikke har fået fat på, hvad bedriftssundhedstjenesten drejer sig om. Bedriftssundhedstjenesten er – selv om vi ikke vil stemme for den – noget sundt. Det skal lyde fra en vis side, navnlig når vi bliver draget ind i det, at det er, ligesom om man slet ikke har opdaget, at den i forvejen eksisterer masser af steder på helt frivillig basis, for ligegyldigt hvad man vil beskyjde selvstændige og arbejdsgivere for, så er vi lige så interesserede i, at menneskene skal være sunde og befinde sig godt. Den eksisterer mange, mange steder i landet i forvejen, men man har selvfølgelig ikke lyst til at lægge mærke til, hvad der er sket på frivillig basis.

Når vi går imod lovforslaget, så er det med en helt anden motivering. Det er, fordi vi fortsat tror på, at man kan klare det på ordentlig vis. Det gavner ikke noget formål, at man til enhver tid kun mistænkeliggør folk, der også har reelle hensigter med hensyn til at få tingene til at gå.

Disse ord skal i hvert fald lyde fra vores parti.

Jørgen Jensen (DKP):

Det sidste indlæg forstår jeg ikke, medmindre det på grund af mine bemærkninger om arbejdsgiverne var dem, man sådan set ville forsvare.

Det er min opfattelse, at et bedre arbejdsmiljø og en bedriftssundhedstjeneste ikke gennemføres i samarbejde med arbejdsgiverne, men i kamp med de interesser, arbejdsgiverne har. Dermed være ikke sagt, at der ikke kan være enkelte arbejdsgivere, som vil have en interesse i at have ordentlige forhold

på arbejdspladsen, men Arbejdsgiverforeningen, kapitalhaverne bagved, har en interesse i at undlade at betale det, der er nødvendigt for at sikre det bedre arbejdsmiljø, og det var det, mine bemærkninger gik på.

Så er der spørgsmålet om signalet til arbejderne. Det, vi ikke vil stemme for, er den måde, arbejdsministeren har lagt frem at han vil administrere bedriftssundhedstjenesten på. Jeg pegede på, at den omfatter tilskud til arbejdsgiverne til etablering, og det betyder også, at arbejdsgiverne får meget stor indflydelse på, hvordan den skal virke. Jeg nævnte også den anden dag spørgsmålet om lægers ansættelsesforhold osv., de begrænsninger og de huller, der er i loven.

Det er derfor, vi er bange for, at dette i og for sig blot skjuler, at man ikke er kommet længere. Derfor siger vi, at vi ikke vil tage ansvar for den måde at administrere bedriftssundhedstjenesten på. Vi siger altså, at der ingen undskyldning er for, at ministeren nu kan sige, at der ikke er en lov, og vi undlader at stemme, fordi vi ikke vil stemme imod det.

Vi har fremsat et forslag om, hvordan vi mente at det skulle administreres. Det var bedre, og vi var endda så hensynsfulde, at vi ikke gik længere, end vi vidste at socialdemokratiet burde have kunnet følge os. Vi fik også nogle tilsagn fra ministeren om, at man ville give visse indrømmelser og se på det, der var i det. Alt dette har vi noteret os, men det, der er afgørende i dag, er, om den bedriftssundhedstjeneste, vi nu vedtager, skal dække over de manglende initiativer, som kunne forhindre nedslidning af menneskene, eller om den skal bruges til at sige, at vi må ændre de retningslinjer, ministeren har givet for administration af en sådan lov.

Så er der erfaringerne fra sidst. Det var rigtigt, at vi krævede udvidelse af tilsynet. Vi krævede dengang også, at fagbevægelsen skulle have ret til selv at vælge sine kontrolanter. Det blev også afvist dengang. Kendsgerningen for dem, der arbejder med disse problemer – og jeg har personligt arbejdet med det inden for de sidste år – er, at kommer man til arbejdstilsynet i dag og spørger om cirkulærer for bestemte arbejdsområder eller kritiserer, at de ikke er aktive nok, så siger de: vi har hverken penge eller personale til at leve op til de opgaver, vi har. Det er det, der bliver sagt i tilsynet i dag, i direkto-

[Jørgen Jensen]

ratet. Derfor må jeg sige, at hvis man har antaget flere, ja, så er det i hvert fald ikke nok, og direktoratet siger fortsat, at de ikke kan løse opgaverne. Det er den kendsgerning, der foreligger i dag.

Kurt Hansen (VS):

Jeg har flere gange, når vi har debatteret det både her i salen og i arbejdsmarkedsudvalget, været inde på, hvordan denne lovgivning kan virke blokerende i forbindelse med gennemførelse af nogle reelle forbedringer på området, så det skal jeg ikke begynde at trække frem igen. Arbejdsministeren er bekendt med, hvad vi mener om den sag.

Men én ting, jeg synes er lige skrap nok, er, at arbejdsministeren kommer og fortæller folketinget og offentligheden, at VS ikke vil være med til at sikre de nødvendige ressourcer. Vi vil gerne være med til at sikre alle de ressourcer, som er nødvendige for at skabe et sundt og sikkert arbejdsmiljø, men vi vil have garanti for, hvordan disse ressourcer bliver brugt. Vi vil ikke bare være med til at gennemføre noget, som kan – og jeg siger udtrykkelig: »kan« – være med til at frasortere den del af arbejdskraften, som arbejdsgiverne ikke ønsker at ansætte. Vi vil ikke være med til at gennemføre en bedriftssundhedstjeneste, som i realiteten kan komme til at passe meget godt med den indkomspolitiske lovgivning, som man i øvrigt gennemfører, for det er jo tilfældet.

Vi vil, når dette forslag er trådt i kraft, meget tæt følge, hvordan loven i praksis kommer til at virke. Jeg kan love arbejdsministeren én ting, nemlig at når vi har de første konkrete eksempler på, at lovgivningen er blevet brugt til at frasortere arbejdskraft, som arbejdsgiverne ikke ønsker at ansætte, så skal vi rejse det såvel her i folketingssalen som i arbejdsmarkedsudvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 99 stemmer mod 31; 21 stemte hverken for eller imod.

Anden næstformand (Erlendsson):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden (sidste) behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af bedriftssundhedstjeneste [af Kurt Hansen (VS) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 21. Fremsat 20/10 77. Første behandling 10/2 78. Betænkning 17/3 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Henriksen (SF):

Vi har været stillet i den mærkværdige situation, at vi nu har fået et forslag vedtaget om en bedriftssundhedstjeneste, som socialistisk folkeparti har stemt for, men vi havde da gerne set, at det havde fået en bedre start. Derfor vil vi over for dette forslag fra VS, som vi ved første behandling gav tilslutning til, gerne opretholde denne tilslutning, men det indebærer selvfølgelig, at hvis forslaget vedtages, så skal ministeren gå i gang med at få fyldt rammerne ud omkring bedriftssundhedstjenesten efter de retningslinjer, som VS' forslag tilsigter, og det ser vi gerne at ministeren begynder at arbejde på.

Nu gælder det om at fylde nogle rammer ud omkring bedriftssundhedstjenesten, og jeg forstår, at skal man fylde nogle rammer ud, så er det også vigtigt, at man har en lov, således at man kan komme til at fylde rammerne ud. Derfor stemte socialistisk folkeparti for det forudgående forslag, fordi vi havde på fornemmelsen, at dette forslag ikke bliver vedtaget. Vi har altså haft en helt klar opfattelse af, at vi måtte have denne bedriftssundhedstjeneste i gang.

Også vi vil ude omkring på arbejdspladserne deltage i at udfylde disse rammer på en positiv måde, således at arbejdspladserne og de ansatte selv får den størst mulige indflydelse på, hvordan det skal fungere derude. Der er nogle, der i dag skriver i aviserne, at en sådan bedriftssundhedstjeneste formentlig tager 25 år at få sat i gang, sådan at det fun-